

Előszó

2005. JÚNIUS 9–10-ÉN RENDEZTÜK MEG SZEGEDEN, a SZAB székházában a IV. szegedi medievisztikai PhD-konferenciát. A konferencia sorszáma világosan jelzi, hogy már komoly, meggyökeresedett hagyományról van szó. A hagyományteremtés néhai Kristó Gyula professzor irányítása alatt történt meg azáltal, hogy 1999 tavaszán megtartottuk az I. medievisztikai konferenciánkat, amit 2001-ben a II., 2003-ban pedig a III. rendezvény követett. Természetesen a jövőben is – lehetőleg kétévenként – meg kívánjuk szervezni ezt a szakmai összejevetelt.

A konferencia fő célja ma is változatlanul az, hogy a szegedi medievisztikai PhD-képzés jelenlegi és korábbi hallgatói tudományos seregszemle keretében számot adjanak legújabb – esetenként első – kutatási eredményeikről. Az első alkalommal 14, a második alkalommal 13, a harmadik konferencián pedig 19 előadás hangzott el. A mostani rendezvényen 17 tehetséges, fiatal szakember tartott előadást. A hagyományoknak megfelelően – az előző három seregszemléhez hasonlóan – a IV. konferencia anyagát (jelen esetben 15 előadást) önálló kötetben tesszük közzé, hogy a szakma szélesebb körei is megismerhessék azt, és véleményt mondhassanak róla.

Az elhangzott előadások készülő vagy már megvédett PhD-dolgozatok egy-egy részét mutatták be. Szegeden – az országban elsőként – 1994-ben indult be Kristó Gyula professzor vezetésével a középkorász PhD-képzés. Ez lehetőséget adott és ad arra, hogy a képzést elvégző hallgatók mellett olyan kollégák is megvédhessék dolgozatukat, akik a PhD-képzésben a korhatár miatt már nem vehettek részt. Eddig medievisztikából (középkortudományból) 19 fő védett nálunk, közülük 10-en PhD-hallgatók voltak, 9-en pedig a képzésen kívül védték meg sikerrel disszertációjukat. Jelenleg újabb 5 értekezés vár megvédésre.

Szeretném kiemelni azt, hogy nálunk mind ez ideig egyaránt védtek szegedi, pécsi, budapesti és miskolci kollégák, ami azt is mutatja, hogy a szegedi képzésnek és a hozzá kapcsolódó fokozatszerzésnek országosan elismert rangja van. Az első közös, 2005. évi medievisztikai francia–magyar védés magas színvonala is ezt bizonyítja. A megvédett dolgozatok szakmai értékét

egyértelműen jelzi, hogy nemcsak színvonalas tanulmányok készülnek belőlük, hanem rendre önálló könyvek formájában is megjelennek.

A szegedi medievisztikai képzés a korábbihoz hasonlóan a Kristó Gyula-i hagyományokat követve ma is színes és sokarcú. A IV. konferencia előadásai és e kötet írásai ezt jól kifejezésre juttatják. Az értékes közlemények túlnyomó többsége ugyan magyar tematikájú, de szép számmal találhatók közöttük egyetemes történeti kérdésekkel foglalkozó tanulmányok is. Ugyanakkor a sokoldalúság jegyében az írásokban tartalmilag jelen vannak társadalom-, gazdaság-, politika-, művelődés-, egyház- és kormányzattörténeti témák is.

A Kristó akadémikus halála (2004. január 24-e) óta eltelt másfél év munkája során – a szegedi középkorkutatók, elsősorban az általa alapított Szegedi Középkorász Műhely erőinek összefogása nyomán – a magyar medievisztika legnagyobb alakjának szellemi örökségét folytattuk a PhD-képzésben is. Remélni szeretnénk, hogy ez eddig hozzá méltó színvonalon történt.

Szeged, 2005 nyarán

MAKK FERENC